

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα

«I. Για την εξέταση της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας στην Α΄ τάξη Ημερήσιου και στις Α΄ και Β΄ τάξεις Εσπερινού Γενικού Λυκείου, δίνεται στους μαθητές σε φωτοαντίγραφο: α) απόσπασμα κειμένου, διδαγμένου από το πρωτότυπο, 12-20 στίχων, με νοηματική συνοχή, β) απόσπασμα κείμενου, διδαγμένου από μετάφραση, και ζητείται από αυτούς: α) να μεταφράσουν στη Νέα Ελληνική ένα τμήμα του πρωτότυπου κειμένου οκτώ έως δέκα (8-10) στίχων. β) να απαντήσουν σε:

τρεις (3) ερωτήσεις ερμηνευτικές που μπορεί να αναφέρονται σε ιδέες, αξίες, προβλήματα, στη στάση, στο ήθος ή στον χαρακτήρα προσώπων, στο ιστορικό, κοινωνικό, πολιτιστικό πλαίσιο της εποχής της συγγραφής του έργου, στη δομή του κειμένου, σε υφολογικά και αισθητικά θέματα. Οι δύο (2) από τις ερωτήσεις αυτές αναφέρονται στο απόσπασμα κειμένου, διδαγμένου από το πρωτότυπο, και η τρίτη στο τμήμα του διδαγμένου από μετάφραση κειμένου σε συσχέτισμό με το παραπάνω εξεταζόμενο πρωτότυπο απόσπασμα.

- i. μία (1) ερώτηση λεξιλογική-σημασιολογική που αναφέρεται στην παραγωγή και σύνθεση λέξεων της Αρχαίας Ελληνικής, σε ομόρριζες λέξεις, σε απλές ή σύνθετες, στη σύνδεση λέξεων της Αρχαίας και της Νέας Ελληνικής, στη διατήρηση ή στην αλλαγή της σημασίας τους, σε συνώνυμα και αντώνυμα κ.λπ.
- ii. μία (1) ερώτηση γραμματικής .
- iii. μία (1) ερώτηση συντακτικού.
- iv. μία (1) ερώτηση κλειστού τύπου (σωστό ή λάθος, πολλαπλής επιλογής, αντιστοίχισης, κ.ά.) που αναφέρεται στο γραμματειακό είδος του κειμένου, στον συγγραφέα ή στο έργο του.

Οι ερωτήσεις υπό τα στοιχεία «iii», «iv» και «v» μπορεί να αναλύονται σε δύο (2) ισοδύναμα βαθμολογικώς υποερωτήματα. Η ερώτηση υπό το στοιχείο «v» τίθεται προαιρετικά από τον/τη διδάσκοντα/ουσα. Η μετάφραση βαθμολογείται με τριάντα (30) μονάδες και καθεμιά από τις επτά (7) ερωτήσεις με δέκα (10) μονάδες. Σε περίπτωση που δεν τίθεται η ερώτηση υπό το στοιχείο «v», τότε οι 10 μονάδες της επιμερίζονται από 5 μονάδες σε καθεμιά από τις δύο ερμηνευτικές ερωτήσεις που αναφέρονται στο πρωτότυπο δοθέν απόσπασμα, οι οποίες πλέον βαθμολογούνται με 15 μονάδες.

«II. Για την εξέταση στο μάθημα Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία του προγράμματος Γενικής Παιδείας της Β΄ τάξης Ημερήσιου Γενικού Λυκείου και της Γ΄ τάξης Εσπερινού Γενικού Λυκείου δίνεται στους μαθητές, σε φωτοαντίγραφο, απόσπασμα διδαγμένου από το πρωτότυπο κειμένου 12 έως 20 στίχων, με νοηματική συνοχή και τους ζητούνται τα εξής: α) Μετάφραση στη Νέα Ελληνική ενός τμήματός του που αποτελείται από οκτώ έως δέκα (8-10) στίχους.

β) Απάντηση σε δύο (2) ερωτήσεις ερμηνευτικές, που μπορεί να αναφέρονται σε ιδέες, αξίες, προβλήματα και επιχειρήματα, στη στάση, στο ήθος ή στο χαρακτήρα των προσώπων, στο ιστορικό, κοινωνικό, πολιτικό, πολιτιστικό πλαίσιο της εποχής της συγγραφής του έργου, στη συσχέτιση του υπό εξέταση κειμένου με γραμματολογικά στοιχεία που περιλαμβάνονται στη διδακτέα ύλη του μαθήματος. Οι δύο (2) ερωτήσεις

αυτές αναφέρονται στο δοθέν από το πρωτότυπο απόσπασμα. γ) Απάντηση σε μία (1) ερώτηση που ζητεί τη σύγκριση του εξεταζόμενου κειμένου με παράλληλο κείμενο σε νεοελληνικό λόγο, διδαγμένο (από τα μεταφρασμένα κείμενα των οποίων έχει γίνει σχετική επεξεργασία κατά τη διδακτική διαδικασία) ή αδίδακτο που επιλέγεται από τον διδάσκοντα. Για τις απαιτήσεις της σύγκρισης δίνεται στους μαθητές σε φωτοαντίγραφο το εν λόγω κείμενο. δ) Απάντηση σε δύο (2) ερωτήσεις επί του δοθέντος από το πρωτότυπο διδαγμένου κειμένου (που είναι δυνατόν να αναλύονται σε δύο ισοδύναμα βαθμολογικά υποερωτήματα) από τις οποίες:

- i. μία (1) ερώτηση λεξιλογική-σημασιολογική που αναφέρεται στην παραγωγή και σύνθεση λέξεων της Αρχαίας Ελληνικής, σε ομόρριζες λέξεις, σε απλές ή σύνθετες, στη συσχέτιση λέξεων της Αρχαίας και της Νέας Ελληνικής, στη διατήρηση ή στην αλλαγή της σημασίας τους, σε συνώνυμα και αντώνυμα, κ.λπ. και
 - ii. μία (1) ερώτηση αποκλειστικά υφολογικού χαρακτήρα (εκφραστικά σχήματα, αισθητικά θέματα, λεξικογραμματικά φαινόμενα), προκειμένου να αναδειχθεί η λειτουργία συγκεκριμένων εκφραστικών επιλογών του συγγραφέα.
- ii. Η μετάφραση βαθμολογείται με τριάντα (30) μονάδες, οι δύο (2) ερμηνευτικές ερωτήσεις που αναφέρονται στο πρωτότυπο δοθέν απόσπασμα βαθμολογούνται με δεκαπέντε (15) μονάδες η καθεμία, η ερώτηση σύγκρισης του εξεταζόμενου με παράλληλο κείμενο βαθμολογείται με δέκα (10) μονάδες και τέλος καθεμία από τις ερωτήσεις υπό τα στοιχεία δ)i και δ)ii με δεκαπέντε (15) μονάδες.» (9)

III. Για την εξέταση στο μάθημα Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία της Β' τάξης Ημερησίου Γενικού Λυκείου και Γ' τάξης Εσπερινού Γενικού Λυκείου (μάθημα Ομάδας Προσανατολισμού Ανθρωπιστικών Σπουδών) δίδεται σε φωτοαντίγραφο:

1. Απόσπασμα διδαγμένου κειμένου από το πρωτότυπο, 12-20 στίχων, με νοηματική συνοχή και ζητείται από τους μαθητές: α) να μεταφράσουν στη Νέα Ελληνική ένα τμήμα του 8-10 στίχων β) να απαντήσουν επί του κειμένου αυτού σε:
 - i. δύο (2) ερωτήσεις ερμηνευτικές που μπορεί να αναφέρονται σε ιδέες, αξίες, προβλήματα, στη στάση, στο ήθος ή στον χαρακτήρα προσώπων, στο ιστορικό, κοινωνικό, πολιτιστικό πλαίσιο της εποχής της συγγραφής του έργου, στη δομή και σύνθεση του κειμένου, στην παρουσίαση και αξιολόγηση επιχειρημάτων, σε υφολογικά και αισθητικά θέματα κ.λπ.
 - ii. μία (1) ερώτηση λεξιλογική-σημασιολογική που αναφέρεται στην παραγωγή και σύνθεση λέξεων της Αρχαίας Ελληνικής, σε ομόρριζες λέξεις, σε απλές ή σύνθετες, στο συσχετισμό λέξεων της Αρχαίας και της Νέας Ελληνικής, στη διατήρηση ή αλλαγή της σημασίας τους, σε συνώνυμα και αντώνυμα κ.λπ.
 - iii. μία (1) ερώτηση κλειστού τύπου (σωστό- λάθος, πολλαπλής επιλογής, αντιστοίχισης, κ.ά.) που αναφέρεται στο γραμματειακό είδος του κειμένου, στον συγγραφέα ή στο έργο του. Η ερώτηση αυτή τίθεται προαιρετικά από τον/τη διδάσκοντα.
2. Απόσπασμα αδίδακτου πεζού κειμένου της αττικής διαλέκτου από το πρωτότυπο, 10-12 στίχων στερεότυπης έκδοσης, με νοηματική συνοχή, στο οποίο προτάσσεται σύντομο

κειμένο 3-4 στίχων, εισαγωγικού -επεξηγηματικού για τον μαθητή- χαρακτήρα, και ζητείται από τους μαθητές: α) να το μεταφράσουν στη Νέα Ελληνική β) να απαντήσουν επί του κειμένου αυτού σε:

- i. μία (1) ερώτηση γραμματικής
- ii. μία (1) ερώτηση συντακτικού
- iii. μία (1) ερώτηση κατανόησης

Καθεμία από τις ερωτήσεις γραμματικής και συντακτικού, υπό τα στοιχεία 2, β, i και ii, μπορεί να αναλύεται σε δύο ισοδύναμα βαθμολογικώς υποερωτήματα.

Η μετάφραση του διδαγμένου κειμένου βαθμολογείται με δέκα (10) μονάδες, η μετάφραση του αδίδακτου με είκοσι (20) και καθεμία από τις επτά (7) συνολικά ερωτήσεις του διδαγμένου και του αδίδακτου κειμένου με δέκα (10) μονάδες. Σε περίπτωση που δεν τίθεται η ερώτηση υπό τα στοιχεία 1, β, iii, τότε οι 10 μονάδες της επιμερίζονται από 5 μονάδες σε καθεμία από τις δύο ερμηνευτικές ερωτήσεις που αναφέρονται στο διδαγμένο δοθέν απόσπασμα, οι οποίες πλέον βαθμολογούνται με 15 μονάδες».

IV. «Για την εξέταση στο μάθημα Αρχαία Ελληνική Γλώσσα της Ομάδας Προσανατολισμού Ανθρωπιστικών Σπουδών της Γ' τάξης Ημερησίου Γενικού Λυκείου και της Δ' τάξης Εσπερινού Γενικού Λυκείου, που προβλέπεται για τους κατ' ιδίαν διδαχθέντες και τους στρατεύσιμους, καθώς και για τους μαθητές που δεν επέτυχαν το Γενικό Μέσο Όρο απόλυσης, ισχύουν τα εξής:» (11) 1. Δίνεται στους μαθητές απόσπασμα διδαγμένου «κειμένου 12 – 20 στίχων» με νοηματική συνοχή και τους ζητείται: α) να μεταφράσουν ένα τμήμα του 8-10 στίχων στη νέα ελληνική και β) να απαντήσουν σε:

i. Δύο (2) ερωτήσεις ερμηνευτικές, που μπορεί να αναφέρονται σε ιδέες /αξίες/ προβλήματα, στη στάση/ήθος/ χαρακτήρα των προσώπων, στο ιστορικό/ κοινωνικό/ πολιτιστικό πλαίσιο της εποχής του έργου, στη δομή/ σύνθεση του κειμένου, σε υφολογικά/ αισθητικά θέματα, με βάση ολόκληρο το ανωτέρω απόσπασμα.

ii. Μία (1) ερώτηση ερμηνευτική που αναφέρεται σε τμήματα του από μετάφραση διδασκόμενου κειμένου, σε συσχετισμό με το παραπάνω εξεταζόμενο πρωτότυπο απόσπασμα. Σ' αυτή την περίπτωση δίνεται στους μαθητές σε φωτοτυπία το συγκεκριμένο μεταφρασμένο τμήμα.

Η μετάφραση βαθμολογείται με τριάντα (30) μονάδες, οι δύο (2) ερμηνευτικές ερωτήσεις που αναφέρονται στο πρωτότυπο δοθέν απόσπασμα βαθμολογούνται με δεκαπέντε (15) μονάδες η καθεμία, η ερώτηση σύγκρισης του εξεταζόμενου με παράλληλο κείμενο βαθμολογείται με δέκα (10) μονάδες και τέλος καθεμία από τις ερωτήσεις υπό τα στοιχεία δ)i και δ)ii με δεκαπέντε (15) μονάδες.» (9) III. Για την εξέταση στο μάθημα Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία της Β' τάξης Ημερησίου Γενικού Λυκείου και Γ' τάξης Εσπερινού Γενικού Λυκείου (μάθημα Ομάδας Προσανατολισμού Ανθρωπιστικών Σπουδών) δίδεται σε φωτοαντίγραφο: 1. Απόσπασμα διδαγμένου κειμένου από το πρωτότυπο, 12-20 στίχων, με νοηματική συνοχή και ζητείται από τους μαθητές: α) να μεταφράσουν στη Νέα Ελληνική ένα τμήμα του 8-10 στίχων β) να απαντήσουν επί του κειμένου αυτού σε:

i. δύο (2) ερωτήσεις ερμηνευτικές που μπορεί να αναφέρονται σε ιδέες, αξίες, προβλήματα, στη στάση, στο ήθος ή στον χαρακτήρα προσώπων, στο ιστορικό, κοινωνικό, πολιτιστικό πλαίσιο της εποχής της συγγραφής του έργου, στη δομή και σύνθεση του κειμένου, στην παρουσίαση και αξιολόγηση επιχειρημάτων, σε υφολογικά και αισθητικά θέματα κ.λπ.

ii. μία (1) ερώτηση λεξιλογική-σημασιολογική που αναφέρεται στην παραγωγή και σύνθεση λέξεων της Αρχαίας Ελληνικής, σε ομόρριζες λέξεις, σε απλές ή σύνθετες, στο συσχετισμό λέξεων της Αρχαίας και της Νέας Ελληνικής, στη διατήρηση ή αλλαγή της σημασίας τους, σε συνώνυμα και αντώνυμα κ.λπ.

iii. μία (1) ερώτηση κλειστού τύπου (σωστό- λάθος, πολλαπλής επιλογής, αντιστοίχισης, κ.ά.) που αναφέρεται στο γραμματειακό είδος του κειμένου, στον συγγραφέα ή στο έργο του. Η ερώτηση αυτή τίθεται προαιρετικά από τον/τη διδάσκοντα.

Απόσπασμα αδιδακτου πεζού κειμένου της αττικής διαλέκτου από το πρωτότυπο, 10-12 στίχων στερεότυπης έκδοσης, με νοηματική συνοχή, στο οποίο προτάσσεται σύντομο κείμενο 3-4 στίχων, εισαγωγικού -επεξηγηματικού για τον μαθητή- χαρακτήρα, και ζητείται από τους μαθητές: α) να το μεταφράσουν στη Νέα Ελληνική β) να απαντήσουν επί του κειμένου αυτού σε:

- i. μία (1) ερώτηση γραμματικής
- ii. μία (1) ερώτηση συντακτικού
- iii. μία (1) ερώτηση κατανόησης Καθεμία από τις ερωτήσεις γραμματικής και συντακτικού, υπό τα στοιχεία 2, β, i και ii, μπορεί να αναλύεται σε δύο ισοδύναμα βαθμολογικώς υποερωτήματα.

Η μετάφραση του διδαγμένου κειμένου βαθμολογείται με δέκα (10) μονάδες, η μετάφραση του αδιδακτου με είκοσι (20) και καθεμία από τις επτά (7) συνολικά ερωτήσεις του διδαγμένου και του αδιδακτου κειμένου με δέκα (10) μονάδες. Σε περίπτωση που δεν τίθεται η ερώτηση υπό τα στοιχεία 1, β, iii, τότε οι 10 μονάδες της επιμερίζονται από 5 μονάδες σε καθεμία από τις δύο ερμηνευτικές ερωτήσεις που αναφέρονται στο διδαγμένο δοθέν απόσπασμα, οι οποίες πλέον βαθμολογούνται με 15 μονάδες». (10) IV. «Για την εξέταση στο μάθημα Αρχαία Ελληνική Γλώσσα της Ομάδας Προσανατολισμού Ανθρωπιστικών Σπουδών της Γ' τάξης Ημερησίου Γενικού Λυκείου και της Δ' τάξης Εσπερινού Γενικού Λυκείου, που προβλέπεται για τους κατ' ιδίαν διδαχθέντες και τους στρατεύσιμους, καθώς και για τους μαθητές που δεν επέτυχαν το Γενικό Μέσο Όρο απόλυσης, ισχύουν τα εξής:» (11) 1. Δίνεται στους μαθητές απόσπασμα διδαγμένου «κειμένου 12 – 20 στίχων» με νοηματική συνοχή και τους ζητείται: α) να μεταφράσουν ένα τμήμα του 8–10 στίχων στη νέα ελληνική και β) να απαντήσουν σε:

i. Δύο (2) ερωτήσεις ερμηνευτικές, που μπορεί να αναφέρονται σε ιδέες /αξίες/ προβλήματα, στη στάση/ήθος/ χαρακτήρα των προσώπων, στο ιστορικό/ κοινωνικό/ πολιτιστικό πλαίσιο της εποχής του έργου, στη δομή/ σύνθεση του κειμένου, σε υφολογικά/ αισθητικά θέματα, με βάση ολόκληρο το ανωτέρω απόσπασμα.

ii. Μία (1) ερώτηση ερμηνευτική που αναφέρεται σε τμήματα του από μετάφραση διδασκόμενου κειμένου, σε συσχέτισμό με το παραπάνω εξεταζόμενο πρωτότυπο απόσπασμα. Σ' αυτή την περίπτωση δίνεται στους μαθητές σε φωτοτυπία το συγκεκριμένο μεταφρασμένο τμήμα.

iii. Μία (1) ερώτηση που αναφέρεται στο γραμματειακό είδος, στο οποίο ανήκει το κείμενο, στο συγγραφέα ή το έργο του. iv. Μία (1) ερώτηση λεξιλογική σημασιολογική (σύνδεση λέξεων αρχαίας και νέας, διατήρηση ή αλλαγή της σημασίας τους, οικογένειες ομόρριζων λέξεων, απλών ή σύνθετων, συνώνυμα, αντώνυμα).

2. Δίνεται επίσης αδίδακτο πεζό κείμενο αττικής διαλέκτου 10–12 στίχων και ζητείται: α) να το μεταφράσουν στη νέα ελληνική και β) να απαντήσουν σε:

i. Μία (1) ερώτηση γραμματικής και ii. Μία (1) ερώτηση συντακτικού. Κάθε ερώτηση του αδίδακτου κειμένου μπορεί να αναλύεται σε δύο υποερωτήματα, ανάλογα με το είδος των ερωτήσεων που χρησιμοποιούνται. 3. Η βαθμολογία κατανέμεται ως εξής:

- α) Η μετάφραση του διδαγμένου κειμένου βαθμολογείται με 10 μονάδες και του αδίδακτου με 20 μονάδες της εκατοντάβαθμης κλίμακας.
- β) Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με 10 μονάδες της εκατοντάβαθμης κλίμακας.
- γ) Στις περιπτώσεις των διδαγμένων κειμένων για τα οποία δεν προβλέπεται από το Πρόγραμμα Σπουδών διδασκαλία από μετάφραση, δεν δίνεται στους μαθητές η υπό στοιχείο 1.β.ii ερμηνευτική ερώτηση και τότε οι δύο πρώτες υπό στοιχείο 1.β.i ερμηνευτικές ερωτήσεις βαθμολογούνται η καθεμία με δέκα πέντε (15) μονάδες της εκατοντάβαθμης κλίμακας.

Για την εξέταση των παραπάνω θεμάτων τόσο στο διδαγμένο όσο και στο αδίδακτο κείμενο μπορεί, ανάλογα με την περίπτωση και το είδος των διδακτικών στόχων που αξιολογούνται, να χρησιμοποιούνται διάφορα είδη ερωτήσεων.